

Total Duration: 2 Hours

Maximum Marks: 60

Regular

NB: 1. All the questions are compulsory

2. Figures to the right indicate full marks

Q1) Answer the following in not more than two (any six):

(12 Marks)

- a. What is meant by Relevant Fact?
- b. Define Evidence under the Act.
- c. What is Secondary Evidence?
- d. Explain Judicial Notice.
- e. What is an Admission?
- f. Define Burden of Proof.
- g. About what facts evidence can be given?
- h. Who is a Competent Witness?
- i. What is Estoppel?
- j. Explain Confession.

Q2) Write short notes (any two):

(12 Marks)

- a. Dying Declaration – nature and evidentiary value
- b. Admissibility of Electronic records
- c. Hostile Witness
- d. Privileged Communications

Q3) Solve the following (any two):

(12 Marks)

- a) A, while testifying in court, refuses to answer certain questions on the ground that the answers may expose him to a criminal charge. The court directs him to answer.
 - i. Can a witness refuse to answer on such grounds?
 - ii. What protection, if any, is available to the witness?

b) अ आणि ब यांच्यात लेखी करार होतो. नंतर अ असा दावा करतो की करारावर स्वाक्षरी करण्यापूर्वी एक तोंडी करार झाला होता, जो लेखी अटींना विरोधाभासी आहे. ब अशा तोंडी पुराव्याच्या ग्राह्यतेस आक्षेप घेतो.

i. लेखी कराराला विरोध करण्यासाठी तोंडी पुरावा ग्राह्य धरला जाऊ शकतो का?

ii. काही अपवाद असल्यास ते नमूद करा.

c) बनावट दस्तऐवज (Forgery) प्रकरणात न्यायालय हस्ताक्षर तज्ञाच्या मतावर अवलंबून राहते, जो सांगतो की दस्तऐवजावरील स्वाक्षरी आरोपीशी जुळते. बचाव पक्ष असा युक्तिवाद करतो की तज्ञाचे मत अविश्वसनीय आहे.

i. तज्ञाच्या मताचे पुराव्यात्मक मूल्य काय आहे?

ii. फक्त अशा मतावर आधारित दोषसिद्धी करता येते का?

d) जमिनीच्या मालकीचे दस्तऐवज आगीत नष्ट होतात. अ न्यायालयात त्यातील मजकूर सिद्ध करू इच्छितो.

i. दुय्यम पुरावा सादर करता येईल का?

ii. अशा दस्तऐवजाचे सिद्ध करण्याचे मार्ग कोणते?

प्रश्न ४) खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या (कोणत्याही दोन):

(२४ गुण)

a. तज्ञ कोण असतो? तृतीय व्यक्तीचे मत केव्हा संबद्ध ठरते?

b. सर तपासणी, उलट तपासणी आणि फेर तपासणी स्पष्ट करा. उलट तपासणी दरम्यान प्रश्नावर कोणत्या मर्यादा आहेत?

c. तोंडी पुरावा थेट असावा हा नियम स्पष्ट करा. त्याचे अपवाद कोणते?

d. उत्तरसूचक प्रश्न संबंधित नियम स्पष्ट करा. ते केव्हा विचारले जाऊ शकतात आणि केव्हा निषिद्ध आहेत?
